

Sygn. akt II Ka 391/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Robert Rafał Kwieciński

Protokolant: sekr. sąd. Marta Burek

przy udziale Nikoli Baranowskiej prokuratora Prokuratury Rejonowej

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2022 r.

sprawy **Z. K. (1)**

oskarżonego z art. 286§1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora i pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej B. J.

od wyroku Sądu Rejonowego w Turku

z dnia 20 września 2021 r. sygn. akt II K 379/19

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze w połowie obciąża Skarb Państwa, a oskarżycielkę posiłkową zwalnia w całości od ponoszenia tych należności.

Robert Rafał Kwieciński

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 391/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	2	
1CZĘŚĆ WSTĘPNA		

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Turku z dnia 20 września 2021 r., sygn. akt II K 379/19

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy – pełnomocnik

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia**0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia**

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#

art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w

	zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

0.11.4. Wnioski

#	uchylenie	#	Zmiana
---	-----------	---	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

0.12.2. Ocena dowodów

0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiężle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiężle o powodach nieuwzględnienia dowodu

1STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
	<p>- obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 2 § 2 k.p.k., 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na ocenie zgromadzonego materiału dowodowego w sposób dowolny i wybiórczy oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania, a mianowicie wyjaśnień oskarżonego oraz opinii biegłego z zakresu księgowości oraz nieuwzględnieniu przy wyrokowaniu całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy a zwłaszcza informacji z Urzędu Skarbowego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także z licznych postępowań egzekucyjnych toczących się przeciwko oskarżonemu co doprowadziło do przyjęcia, że Z. K. (2) nie miał zamiaru podstępnego wprowadzenia w błąd w celu doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem firmy (...) - J.” i w konsekwencji skutkowało uniewinnieniem oskarżonego od zarzucanych mu czynów podczas gdy całościowa i prawidłowa ocena wszystkich zgromadzonych dowodów pozwala na przypisanie oskarżonemu odpowiedzialności karnej za czyny z art. 286 § 1 k.k.,</p> <p>- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść wyroku, poprzez niesłuszne i niezgodne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	uznanie, że oskarżonemu Z. K. (1) nie sposób zarzucić umyślnego działania w zakresie czynów objętych aktem oskarżenia w zamiarze bezpośrednim, podczas gdy prawidłowa ocena zachowania oskarżonego prowadzi do przeciwnego wniosku.	
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Sąd odwoławczy w toku kontroli apelacyjnej nie dopatrył się uchybień w ocenie dowodów, którą przeprowadził Sąd I instancji. Ocena dowodów przeprowadzonych w toku postępowania pozostaje pod ochroną prawa procesowego (art. 7 k.p.k.), gdyż została poprzedzona ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy. Tym samym nietrafnym okazał się też zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na treść zaskarżonego wyroku.</p> <p>Sąd wydał wyrok na podstawie analizy całokształtu ujawnionych w toku postępowania okoliczności, mających znaczenie dla przedmiotowego rozstrzygnięcia, wobec czego ocena zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie uchybia treści art. 410 k.p.k.</p> <p>Wbrew twierdzeniom skarżącego prokuratora – Sąd I instancji dokonał prawidłowej analizy całego materiału dowodowego, w tym także informacji uzyskanych z Urzędu Skarbowego oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd I instancji miał na</p>		

uwadze te informacje rozstrzygając o odpowiedzialności karnej oskarżonego Z. K. (1), jednakże nie miały one kategoriycznego wpływu na kwestię zamiaru bezpośredniego kierunkowego, który stanowi niezbędne znamię przestępstwa oszustwa.

Sąd odwoławczy nie ma wątpliwości, iż Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie braku znamienia ww. zamiaru w przedmiotowej sprawie. Nie można, bowiem tracić z pola widzenia okoliczności wskazanych przez Sąd meritum, a których stara się nie zauważa skarżący.

Przede wszystkim podkreślić należy, iż problemy finansowe oskarżonego wynikały z pojawiających się problemów na rynku związanych z pozyskaniem materiałów na roboty, przy czym mimo to oskarżony starał się płacić w granicach swoich możliwości, a o wszelkich opóźnieniach i problemach informował pokrzywdzoną. Na uwagę zasługuje również okoliczność, iż pomimo opóźnień w płatnościach oraz zgłaszanych problemów – firma pokrzywdzonej nie rozwiązała umowy z oskarżonym i nadal dostarczała mu paliwo.

Nie bez znaczenia także pozostaje także okoliczność, iż oskarżony również z pokrzywdzoną zawarł układ w sprawie XI GRp23/18 przed Sądem Rejonowym w Poznaniu, co również zaprzecza, aby miał on zamiar oszukać pokrzywdzoną, a wręcz przeciwnie jego zamiarem było uczynienie zadość długowi należnemu pokrzywdzonej.

„Podstawowym kryterium rozgraniczającym oszustwo od niewywiązania się ze zobowiązania

o charakterze cywilno-prawnym jest istnienie w chwili zawierania umowy wymaganego przez przepis karny zamiaru bezpośredniego o szczególnym zabarwieniu. Nie każda przecież, nawet nierzetelna realizacja stosunku zobowiązaniowego oznacza automatycznie zrealizowanie znamion oszustwa. Szczególnie złożony charakter ma ocena zachowania się osoby, która w ramach danej spółki prowadziła dotychczas z powodzeniem szeroką działalność gospodarczą i przy jednoczesnym braku w jej działaniu podstępnych zabiegów, doszło jednak do obiektywnie niekorzystnego rozporządzenia mieniem drugiej strony (kontrahenta). Niewykonanie zobowiązania, co nie należy do rzadkości, może wynikać z nadchodzącej niewypłacalności danego podmiotu gospodarczego. Zachowania sprawcy zmierzające do "ocalenia" swego majątku kosztem wierzycieli podejmowane są z zasady już po upływie terminów spłaty długów, co nie przesądza jeszcze o zamiarze dokonania oszustwa" (wyrok SA w Poznaniu z dnia 11 marca 2020r., sygn. akt II AKa 231/19). Ponadto w sprawach o czyny z art. 286§1 k.k. dla rozgraniczenia przestępstwa od niewykonania umowy cywilnoprawnej, w sytuacji w której oskarżony nie przyznaje się do popełnienia oszustwa istotne znaczenia mają wszystkie okoliczności towarzyszące zarówno zawarciu umowy, jak i późniejsze, następujące już po upływie terminów zapłaty. Istotne jest więc m.in. to na co powołują się skarżący w apelacjach – realność wywiązania się ze zobowiązania z uwagi na sytuację majątkową i kondycję firmy oskarżonego.

Okoliczności te przemawiałyby za winą i sprawstwem oskarżonego. Występuje jednak w niniejszej sprawie szereg innych okoliczności, które nie pozwalają na uznanie, że oskarżony wyczerpał znamiona strony podmiotowej przestępstwa oszustwa. I tak: po pierwsze oskarżony prowadził przedsiębiorstwo budowlane od wielu lat, nie była to firma powołana ad hoc dla dokonania wyłudzenia na szkodę pokrzywdzonej, po drugie po zawarciu umowy z pokrzywdzoną w początkowym okresie oskarżony realizowała płatności regularnie w miarę płynnie, zaprzestał płacenia dopiero od sierpnia 2017 r., ale później częściowo coś spłacał w listopadzie i grudniu 2017 r., łącznie uregulował 118.470,71 zł – 24 faktury, nie uregulował faktur 11 na kwotę około 50.000 złotych (VIDE: zeznania pokrzywdzonej k. 416), po trzecie po upływie terminów płatności oskarżony nie unikał pokrzywdzonej, nie zbiegł, nie zmienił adresu, nie zmienił numeru telefonu, ale uregulował – jak zeznała pokrzywdzona – coś spłacił i zawarł układ z wierzycielami. Wszystkie te okoliczności wskazują, że zaskarżony wyrok jest w pełni zasadny, a obie apelacje stanowią jedynie mało przekonującą polemikę z tym orzeczeniem. Zdaniem Sądu odwoławczego, prawo karne powinno spełniać funkcję gwarancyjną, w tym sensie, że powinno być interpretowane ściśle i precyzyjnie, a nie rozszerzająco, powinno stanowić ultima ratio, być stosowane tylko wówczas gdy inne gałęzie prawa nie są wystarczające. W niniejszej sprawie oskarżony nie spłacił około 30 % zobowiązania, spłacił większość należności - 24 faktury VAT, jest oczywiste, że każda działalność gospodarcza wiąże się z

<p>pewnym ryzykiem, które podjęła też pokrzywdzona.</p> <p>Zauważyć na zakończenie trzeba, że oskarżyciel publiczny mając na uwadze ww. okoliczności już postanowieniem z 28 lutego 2019 r. umorzył postępowanie karne wobec oskarżonego, uznając, że nie popełnił on przestępstwa (k. 557-560).</p> <p>Umorzenie to było zasadne, a nietrafne uchylenie ww. postanowienia, dalsze prowadzenie tego procesu całkowicie zbyteczne.</p>		
Wniosek		
-uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Sąd odwoławczy nie podzielił zarzutów zawartych w obu apelacjach i uznał, iż wina oskarżonego – działanie z zamiarem bezpośrednim kierunkowym w celu osiągnięcia korzyści majątkowej – nie została w niniejszej sprawie udowodniona.		

1 OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	

1ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
0.1 Uniewinnienie oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu czynów.	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Zebrany materiał dowodowy nie pozwalał na przypisanie oskarżonemu znamion strony podmiotowej przestępstwa z art. 286§1 k.k.	
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
0.0.1XXXXX	
Zwięźle o powodach zmiany	
XXXXX	

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.

Zwiężle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
1Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	Orzeczenie o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze zawarte w punkcie II wyroku znajdują uzasadnienie w przepisach art. 632 pkt. 2 k.p.k. art. 636§1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 633k.p.k. i art. 624§1 k.p.k.

1PODPIS
Robert Rafał Kwieciński

0.11.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	2		
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wina ,sprawstwo		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana

0.11.3. Granice zaskarżenia	
------------------------------------	--

Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wina ,sprawstwo		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany		

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	Uchylenie	# Zmiana